

โครงสร้างของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว: การวิเคราะห์ประเภทผลงาน¹

The Rhetorical Structure of English for Tourism Lessons: A genre analysis approach

ณัฐรگانต์ คำใจวุฒิ

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวระดับอุดมศึกษาไทยโดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ประเภทผลงาน (genre analysis) ของสเวลล์ (Swales, 1990, 2004) ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์ระบบข้อความ (discourse analysis) แบบหนึ่ง ที่ใช้ศึกษาหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของตัวบท (text) เพื่อใช้อธิบายโครงสร้างวาทศิลป์ (rhetorical structure) ของตัวบท ตัวบทที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ บทเรียนจากตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ระดับอุดมศึกษาไทย จำนวน 50 บทเรียน เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของบทเรียนทั้งส่วนของบทเรียน (move) และขั้นตอน (step) ของแต่ละส่วนของบทเรียนตลอดจนศึกษาความถี่ของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียน ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวระดับอุดมศึกษาไทยประกอบด้วย 5 ส่วนของบทเรียน ได้แก่ ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน และส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ เป็นส่วนของบทเรียนหลัก ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ เป็นส่วนของบทเรียนเสริม ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนบังคับ และส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน เป็นส่วนของบทเรียนหลัก โดยแต่ละส่วนของบทเรียนมีขั้นตอนต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการสื่อสารของแต่ละส่วนของบทเรียน

คำสำคัญ: ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ประเภทผลงาน ส่วนของบทเรียน ขั้นตอนในส่วนของบทเรียน

Abstract

This study aims to investigate the structural organization of lessons in English for tourism textbooks used in Thai higher education using the genre analysis approach to discourse analysis. The approach is investigates communicative purposes of a text as a necessary criterion for defining its rhetorical structure (moves-steps) based on the work of Swales (1990, 2004). The texts selected in this study are 50 lessons to analyze the moves and steps; the frequency of occurrence shows the indispensable moves in each text within this discourse community. The moves and steps are classified into 3 categories: obligatory

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของคณาจารย์ เรื่อง “โครงสร้างและชนิดของตัวบทของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวระดับอุดมศึกษาไทย” สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

conventional and optional. It was found that the structural organization revealed 5 moves. Move 1: setting up lesson and Move 2: vocabulary study were conventional; Move 3: explanation of language and/or structural grammar was optional; Move 4: practice was obligatory and Move 5: production was conventional. All 5 moves found had different steps to support their functions.

Keywords: English for tourism, genre analysis, move, step

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวจัดอยู่ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes: ESP) ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีเนื้อหาและหัวข้อเฉพาะเกี่ยวกับอาชีพหรือสาขาวิชาของผู้เรียน มีการกำหนดทักษะเฉพาะทางภาษาที่ผู้เรียนต้องนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และมีวิธีการสอนที่อาจแตกต่างจากการสอนภาษาอังกฤษทั่วไป (Stevens, 1988; Hutchinson and Waters, 1996; Johns and Dudley-Evans, 1998) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวจึงต้องมีเนื้อหา หัวข้อ แบบฝึกหัดและกิจกรรมให้อยู่ในขอบเขตความต้องการและสถานการณ์การใช้ภาษาด้านการท่องเที่ยว อาจมุ่งเน้นทักษะเฉพาะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวทั้งการฟัง การอ่าน การพูดและการเขียน และต้องมีการทดลองฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวในอนาคตได้ด้วย สำหรับสื่อหรือแบบฝึกทักษะภาษาควรมีความหลากหลาย น่าสนใจ มีลักษณะที่เป็นสื่อจริง (authentic text) สามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน เช่น ตำราเรียนพิมพ์ บทความ บทโฆษณา ข่าว หรือป้ายประกาศ ตลอดจนใช้วิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ (Nunan, 1995; วิสาข์, 2543: น. 52; จักรพรรดิ, 2550: น. 61)

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวของสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังนิยมใช้เอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนรวบรวมและเรียบเรียงขึ้นเอง ยังไม่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ และมีการใช้หรืออ้างอิงเนื้อหาหรือกิจกรรมจากตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่ผู้เขียนเป็นคนไทย ผลิตและตีพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทย มีเพียงบางมหาวิทยาลัยที่ใช้ตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำเร็จรูปของผู้เขียนที่เป็นชาวต่างชาติ สาเหตุที่มีการใช้หรืออ้างอิงตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำเร็จรูปของผู้เขียนที่เป็นคนไทยมากกว่าอาจเนื่องมาจากตำราเรียนของชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีเนื้อหาและกิจกรรมที่แตกต่างจากตำราเรียนที่ผลิตในเมืองไทย อาจจะไม่ตรงตามสถานการณ์หรือบริบทการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังที่พิมพวรรณ และคณะ (2546: น. 35) ได้ศึกษาเนื้อหาของหนังสือสาระหว่างวัฒนธรรมในตำราและบทเรียนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม พบว่า ตำราเรียนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยว

และการโรงแรมที่ผลิตจากต่างประเทศส่วนมากจะเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นตะวันตก ไม่ว่าจะเป็นกล่าวถึงสถานที่ อาหาร เครื่องดื่มหรือแม้กระทั่งพนักงานที่ให้บริการก็เสนอในรูปแบบทางวัฒนธรรมตะวันตก ในขณะที่ตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่เขียนโดยคนไทย ผลิตและตีพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทยจะกล่าวถึงเหตุการณ์ สถานที่ในบริบทของประเทศไทย เช่น การอธิบายเกี่ยวกับอาหาร ประเพณี สถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ยังมีการศึกษาอีกจำนวนหนึ่งที่พบปัญหาและอุปสรรคของตำราเรียนที่ใช้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว เช่น เนื้อหาไม่สอดคล้องกับสภาพการท่องเที่ยวและการบริการด้านการท่องเที่ยวของท้องถิ่น แบบฝึกหัดและกิจกรรมยังไม่ครอบคลุมการฝึกทักษะกระบวนการคิด และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และไม่เอื้อให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสเรียนรู้หรือฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์ที่จริงหรือเป็นไปตามธรรมชาติ (จิราภรณ์ วสุวัต มั่นเศรษฐวิทย์, 2547: น. 26; สุภาวดี วรรณกิจ, 2549: น. 3-4) ทั้งนี้ยุพาพร คูเวนเบอร์ก (2553: น. 2) ได้เสนอแนวทางการจัดเนื้อหาและกิจกรรมในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวไว้ว่า ควรเน้นการฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในสื่อสารได้รู้เรื่อง สื่อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์และมีทักษะในการให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป เช่น การเดินทาง การอธิบายและการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าตำราเรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวควรประกอบด้วยเนื้อหาและแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนและการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ระดับอุดมศึกษาไทยว่ามีลักษณะอย่างไร ประกอบด้วยส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนอะไรบ้าง แต่ละส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนมีความถี่และสถานภาพอย่างไรในคลังข้อมูล โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ประเภทผลงาน (genre analysis)

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ประเภทผลงานเป็นวิธีการวิเคราะห์ระบบข้อความ (discourse analysis) รูปแบบหนึ่งที่ใช้มุมมองการวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบ โครงสร้างและลักษณะทางภาษาของตัวบท (text) ในการศึกษาประเภทงานเขียนทางภาษาศาสตร์ประยุกต์ด้านการเรียนรู้ภาษามีลักษณะแตกต่างกันตามบริบททางการศึกษา โดยมีแนวทางการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางการศึกษาประเภทงานเขียนของประเทศทางอเมริกาเหนือที่มักเน้นการศึกษาประเภทงานเขียนด้วยวิธีทางสังคมวิทยา ส่วนแนวทางการศึกษาประเภทงานเขียนของประเทศอังกฤษและประเทศออสเตรเลียนิยมศึกษาประเภทงาน

เขียนด้วยวิธีทางภาษาศาสตร์ (Flowerdew, 2013: p. 146) ลักษณะของตัวบทที่ใช้ในการวิเคราะห์ประเภทผลงานในบริบททางการศึกษานั้นส่วนใหญ่เป็นข้อความที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันด้านการศึกษา เช่น การทำงานหรือการเรียน (Hammond and Derewianka, 2001) สำหรับมุมมองการวิเคราะห์ประเภทผลงานด้วยมิติทางภาษาจากตัวบทในบริบททางการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะนั้น ฮยอน (Hyon, 1996: p. 695) ได้อธิบายโดยสรุปไว้ว่า การศึกษาประเภทงานเขียนจากตัวบทในบริบททางการศึกษานิยมศึกษาด้านภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น การออกแบบหลักสูตร การเรียนการสอนและการจัดทำสื่อการสอนภาษาเพื่ออธิบายรูปแบบ (pattern) โครงสร้างของตัวบท (generic structure) ชนิดของตัวบท (text type) และลักษณะทางภาษา (linguistic feature) ของตัวบทที่ต้องการศึกษา

John M. Swales เป็นผู้ริเริ่มนำการวิเคราะห์ประเภทผลงานมาศึกษาในบริบททางการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อศึกษาโครงสร้างของบทความวิจัยโดยการพิจารณาตัวบทเป็นสำคัญด้วยการจำแนก “หน่วยสัมพันธสาร” (discourse units) ซึ่งอาจเป็นรูปภาษาที่มีลักษณะเป็นคำ วลี ประโยคหรือข้อความของถ้อยคำที่แสดงหน้าที่ในการสื่อสารหรือวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสารของตัวบท ออกเป็นส่วนหนึ่งของตัวบท (move) โดยแต่ละส่วนของตัวบทจะแสดงวัตถุประสงค์เฉพาะตามหน้าที่ทางการสื่อสารของแต่ละส่วนของตัวบทและความสัมพันธ์ต่อวัตถุประสงค์โดยรวมของตัวบทด้วย ทั้งนี้ในแต่ละส่วนของตัวบทอาจประกอบด้วยรูปภาษาที่จะทำหน้าที่สนับสนุนให้ส่วนของตัวบทบรรลุเป้าหมายได้ เรียกว่า “ขั้นตอน” (step) และความรู้ในการปรากฏของส่วนของตัวบทหรือขั้นตอนของตัวบทสามารถนำไปใช้อธิบายโครงสร้างวาทศิลป์ (rhetorical structure) ของตัวบทได้ แนวคิดการวิเคราะห์ประเภทผลงานของสเวลล์ (Swales, 1981 อ้างใน Kanoksilapatham, 2005) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนบทความวิจัยแก่ผู้สื่อสารหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (non-native speakers) หรือต้องการเผยแพร่บทความวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ โดยการวิเคราะห์บทนำของบทความวิจัยภาษาอังกฤษจากหลายสาขาวิชา เช่น สาขาฟิสิกส์ แพทยศาสตร์ และสังคมวิทยา ผลการศึกษาพบว่า แม้ภาคบทนำของบทความวิจัยจะมาจากต่างสาขาวิชาแต่ก็มีลักษณะโครงสร้างเหมือนกันประกอบด้วยส่วนของตัวบท 4 ส่วน ได้แก่ (1) Establishing a territory (2) Summarizing previous research (3) Establishing a niche และ (4) Occupying the niche ต่อมาในปี ค.ศ.1990 สเวลล์ได้ปรับผลการวิจัยโดยรวมสองส่วนของตัวบทแรกเหลือเพียง 3 ส่วนของตัวบทหลักและแสดงขั้นตอนของแต่ละส่วนของตัวบทตาม “แบบจำลอง CARS” (Create a Research Space model) ดังตารางต่อไปนี้

Move 1: Establishing a territory	
Step 1: Claiming centrality	and/or
Step 2: Making topic generalization	and/or
Step 3: Reviewing items of previous literature	
Move 2: Establishing a niche	
Step 1A: Counter claiming	or
Step 1B: Indicating a gap	or
Step 1C: Question raising	or
Step 1D: Continuing a tradition	
Move 3: Occupying the niche	
Step 1A: outlining purposes	or
Step 1B: announcing present research	
Step 2: announcing main findings	
Step 3: indicating RA structure	

ตารางที่ 1 Create a Research Space (CARS) Model (Swales, 1990: p. 141)

แบบจำลอง CARS ของสเวลล์ข้างต้นนี้แสดงโครงสร้างบทนำของบทความวิจัยที่ประกอบด้วย ส่วนของตัวบท 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนของตัวบทที่ 1: การสร้างขอบเขตของงานวิจัย อาจประกอบด้วยขั้นตอน ได้สูงสุดถึง 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1: การกล่าวถึงความสำคัญของงานวิจัย ขั้นตอนที่ 2: การกล่าวถึง ลักษณะทั่วไปของหัวข้อที่จะศึกษา และขั้นตอนที่ 3: การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมา ส่วน ของตัวบทที่ 2: การแสดงความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา ส่วนของตัวบทนี้มีความสำคัญเพราะเชื่อมส่วน ของตัวบทที่ 1 และส่วนของตัวบทที่ 3 เข้าด้วยกัน อาจประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1A: การ แย้งให้เห็นถึงความแตกต่างของการศึกษา ขั้นตอนที่ 1B: การชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องของการศึกษาที่ผ่านมา ขั้นตอนที่ 1C: การตั้งประเด็นปัญหาใหม่ และขั้นตอนที่ 1D: การกล่าวถึงการดำเนินงานวิจัยต่อเนื่อง จากเดิม และส่วนของตัวบทที่ 3: การกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของหัวข้อใหม่ที่จะศึกษาเพื่อให้ผู้เขียนได้อธิบายถึงลักษณะความก้าวหน้าของงานวิจัยโดยอ้างถึงความสำเร็จ ความภาคภูมิใจ และพันธกิจของงานวิจัย (Swales, 1990: p. 142) อาจประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1A: การกล่าวถึงจุดประสงค์ของงานวิจัย หรือขั้นตอนที่ 1B: การอธิบายลักษณะของงานวิจัย ขั้นตอนที่ 2: การชี้แจงสาระสำคัญของข้อค้นพบ และขั้นตอนที่ 3: การแสดงโครงสร้างของงานวิจัย

ต่อมามีนักวิจัยหลายท่านได้นำแนวคิดการวิเคราะห์ประเภทผลงานโดยใช้ชื่อ Swales' CARS model ไปประยุกต์ใช้วิเคราะห์งานเขียนประเภทต่างๆ ในบริบททางการศึกษา เช่น บทความวิจัย เอกสารประกอบการบรรยายและบทวิจารณ์ตำราเรียน สำหรับการศึกษาดำราเรียนนั้นส่วนใหญ่จะศึกษาโครงสร้างของตัวบท (move structure) ลักษณะทางภาษาและความมุ่งหมายทางสังคมตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาของส่วนประกอบต่างๆ ในตำราเรียน เช่น บทนำหรือคำชี้แจงและบทอ่านในตำราเรียน ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโครงสร้างของตัวบทและลักษณะทางภาษาในระดับคำของงานเขียนแต่ละประเภท เช่น บทนำของบทความงานวิจัยภาษาไทยด้านการศึกษาและเภสัชศาสตร์ หน้าชีวประวัติของนักร่องทางเว็บไซต์ บทความทางวิทยาศาสตร์ เรียงความโต้แย้งและสูตรอาหารจานหลัก เช่นเดียวกันกับงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวที่เน้นวิเคราะห์โครงสร้างของตัวบท การจัดเรียงส่วนของตัวบทและลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น การใช้คำกริยาช่วย คำคุณศัพท์ และประโยคคำสั่ง ในเอกสารการท่องเที่ยวประเภทแผ่นพับและใบปลิวที่ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ท.ท.ท.) อย่างไรก็ตาม ยังไม่ปรากฏงานวิจัยใดที่นำแนวคิดวิเคราะห์ประเภทงานเขียนมาใช้ศึกษาเนื้อหาของบทเรียนในตำราเรียน ดังนั้น ในบทความนี้ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์โครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ระดับอุดมศึกษาไทย โดยตัวบทที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บทเรียน (lesson) ดังนั้น “ส่วนของตัวบท” ในการวิจัยนี้จึงหมายถึง “ส่วนของบทเรียน”

3. ข้อมูลและวิธีการวิจัย

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

สืบเนื่องจากสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวของสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันและเหตุผลของการเลือกใช้ตำราเรียนของคนไทยที่กล่าวไว้ในหัวข้อความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ จากตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาไทย มีผู้เขียนเป็นคนไทย มีการผลิต ตีพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทยระหว่างปี 2548-2558 ได้รับเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) มีการวางขายในร้านหนังสือทั่วไป เช่น ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านหนังสือซีเอ็ดบุ๊คส์ ร้านป๊อปปูล่า และสามารถสั่งซื้อออนไลน์ได้เพื่อความสะดวกในการใช้งาน ผลการคัดเลือกพบตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวจำนวน 5 เล่ม ได้แก่ ตำราเรียนเล่มที่ 1 Communicative English for tourism (รหัส B1) ตำราเรียนเล่มที่ 2 English for tourism II (รหัส B2) ตำราเรียนเล่มที่ 3 English For Tourism (รหัส B3) ตำราเรียนเล่มที่ 4 English for Tourism (รหัส B4) และตำราเรียนเล่มที่ 5 English for Tourism 1 (รหัส B5) ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ทุกบทเรียนจากตำราเรียนที่คัดเลือกได้จำนวนรวมทั้งสิ้น 50 บทเรียน

3.2 ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

เนื้อหาของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็นกิจกรรมต่างๆ โดยใช้ชื่อกิจกรรมแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาของกิจกรรมโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์และลักษณะของกิจกรรมที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน สามารถจัดกลุ่มได้จำนวน 8 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

B1	B2	B3	B4	B5
-	การเตรียมความพร้อม (Get Ready)	-	การนำเข้าสู่เนื้อหา (Warm up)	บทนำเรื่อง
การเรียนรู้พัฒนาการ คำศัพท์ (Vocabulary)	- การเรียนรู้คำศัพท์ (Word Study) - การฝึกออกเสียง (Intonation)			คำศัพท์ (vocabulary)
-	การเน้นภาษา (Language Focus)	การเรียนรู้ภาษาหรือ ไวยากรณ์ (Language study/Grammar)	การเน้นการสื่อสาร (Communication Focus) การเน้นภาษา (Language Focus)	โครงสร้างไวยากรณ์ (Structure)

B1	B2	B3	B4	B5
การฝึกทักษะการฟัง (Listening Practice)	การฝึกทักษะการฟัง (Listening Practice)	-	การฟัง (Listening)	การฝึกทักษะการฟัง (Listening Practice)
การฝึกทักษะการพูด (Speaking Practice)	- การฝึกทักษะการพูด (Speaking Practice) - ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Information)	การฝึกทักษะการพูด (Practice speaking)	-	การฝึกทักษะการพูด (Speaking Practice)
- การฝึกทักษะการอ่าน (Reading Practice) - การเรียนรู้พื้นฐาน วัฒนธรรม (Cultural Background)	- การฝึกทักษะการอ่าน (Reading Practice) - ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Information)	การอ่าน (Reading)	การอ่าน (Reading)	การฝึกทักษะการ อ่าน (Reading Practice)
การฝึกทักษะการเขียน (Writing Practice)	การฝึกทักษะการเขียน (Writing Practice)	-	การเขียน (Writing)	-
การฝึกทักษะการ	- แบบฝึกหัด (Extended	- งาน (Work)	-	-

สื่อสาร (Communicative Practice)	Exercises) - การเล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Narration and Discussion)	- สถานการณ์จำลอง (Simulation) - การแสดงบทบาทสมมติตามบัตร (Role cards)		
--	--	--	--	--

ตารางที่ 2 การจัดกลุ่มเนื้อหากิจกรรมในบทเรียน

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดการวิเคราะห์ประเภทผลงานของสเวลส์ (Swales, 1990, 2004) มีจุดประสงค์มุ่งชี้ให้เห็นส่วนของบทเรียนที่ประกอบขึ้นเป็นเนื้อหาของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ประกอบขึ้นเป็นส่วนของบทเรียน และความถี่ของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียน ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงสถานภาพความสำคัญของแต่ละส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนเพื่อนำไปใช้อธิบายโครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ระดับอุดมศึกษาไทยได้ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.3.1 วิเคราะห์โครงสร้างของบทเรียนในระดับส่วนของบทเรียน (move) และระดับขั้นตอน (step) ในแต่ละส่วนของบทเรียน กำหนดส่วนของบทเรียนโดยการพิจารณาความหมายและหน้าที่ของถ้อยคำ ข้อความหรือรูปภาพที่แสดงวัตถุประสงค์ทางการสื่อสารของเนื้อหาของบทเรียน สำหรับขั้นตอนในส่วนของบทเรียนนั้นจะมีถ้อยคำ ข้อความหรือรูปภาพที่แสดงวิธีการของผู้เขียนในการสนับสนุนหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ทางการสื่อสารของแต่ละส่วนของบทเรียนให้บรรลุผล

3.3.2 วิเคราะห์ความถี่และร้อยละของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ปรากฏในคลังข้อมูล จากนั้นกำหนดสถานภาพของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนโดยพิจารณาจากความถี่และร้อยละที่วิเคราะห์ได้ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยปรับจากแนวคิดของ Kanoksilapatham (2005) Nodoushan (2012) และ Amnuai and Wannaruk (2013) ได้ดังนี้ ส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนหนึ่งของบทเรียนที่พบทุกบทเรียน (ร้อยละ 100) เป็นส่วนของบทเรียนหรือขั้นตอนบังคับ (obligatory move/step) ส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่พบบ่อย ($\geq$ ร้อยละ 60) เป็นส่วนของบทเรียนหรือขั้นตอนหลัก (conventional move/step) และส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่พบบ่อย ($<$ ร้อยละ 60) เป็นส่วนของบทเรียนหรือขั้นตอนเสริม (optional move/step)

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์โครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวระดับอุดมศึกษาไทย จำนวน 50 บทเรียน ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 โครงสร้างของบทเรียนระดับส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียน

จากการวิเคราะห์รูปภาษาที่แสดงวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของเนื้อหาของบทเรียน พบว่า โครงสร้างของบทเรียนประกอบด้วย 5 ส่วนของบทเรียน แต่ละส่วนของบทเรียนมีขั้นตอนแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ส่วนของบทเรียน (move)	ขั้นตอน (step)
ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน	ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายบริบท ขั้นตอนที่ 2: การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3: การแจ้งภาษาที่ใช้เรียนและ/หรือไวยากรณ์ ขั้นตอนที่ 4: กิจกรรมนำเข้าสู่เรื่อง ขั้นตอนที่ 4a: การทดสอบความรู้เบื้องต้นของบทเรียน ขั้นตอนที่ 4b: การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียน
ส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์	ขั้นตอนที่ 1: การอ่านออกเสียง ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายชนิดของคำศัพท์ ขั้นตอนที่ 3: การอธิบายความหมายของคำศัพท์ ขั้นตอนที่ 3a: การอธิบายความหมายโดยตรง ขั้นตอนที่ 3b: การให้ผู้เรียนหาความหมายของคำศัพท์ด้วยตัวเอง
ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์	ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ขั้นตอนที่ 3: การอธิบายหน้าที่ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์
ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ	ขั้นตอนที่ 1: การฝึกทักษะการฟัง ขั้นตอนที่ 2: การฝึกทักษะการพูด ขั้นตอนที่ 3: การฝึกทักษะการอ่าน ขั้นตอนที่ 4: การฝึกทักษะการเขียน
ส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน	ขั้นตอนที่ 1: การสร้างงานจากสถานการณ์จำลอง ขั้นตอนที่ 2: การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขั้นตอนที่ 3: การทำแบบฝึกหัด

ตารางที่ 3 โครงสร้างของบทเรียน

แต่ละส่วนของบทเรียนมีหน้าที่แตกต่างกันหรือมีวัตถุประสงค์เฉพาะของตัวเองโดยมีขั้นตอนต่างๆ ช่วยสนับสนุนให้วัตถุประสงค์ของแต่ละส่วนของบทเรียนบรรลุผล ดังนี้

4.1.1 ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน

การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน (setting up the lesson) ทำหน้าที่แสดงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของเนื้อหาของบทเรียนที่กำลังจะได้เรียนรู้ อีกทั้งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นกิจกรรมนำเข้าสู่เนื้อหาของบทเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก่อนการเรียนรู้ในเนื้อหาของบทเรียนได้ ส่วนของบทเรียนนี้มักปรากฏเป็นส่วนแรกของเนื้อหาของบทเรียน ซึ่งข้อมูลเบื้องต้นที่ใช้แสดงในส่วนของบทเรียนนี้มีความหลากหลายแตกต่างกันตามขั้นตอนในส่วนของบทเรียนนี้

ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.1.1 ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายบริบท

การอธิบายบริบท (explaining a context) คือ รูปภาษาที่แสดงการอธิบายบริบทกับบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทราบ ทบทวนหรือเรียนรู้ข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียนเกี่ยวกับรายละเอียดบริบทหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง และตระหนักถึงประโยชน์หรือความสำคัญของเนื้อหาของบทเรียนที่กำลังจะได้เรียนรู้ ตัวอย่างเช่น

(1) *When people are staying away from home, whether for leisure or on business, they need somewhere that provides all the comforts of home. To attract large numbers of tourists, a country should have an adequate range of places providing accommodation. If tourists find this element unsatisfactory, their whole trip can be ruined.*

(B2, U3, P29)

จากตัวอย่าง (1) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 บทที่ 3 หัวข้อบทเรียนเรื่อง ที่พัก (Accommodation) มีรูปภาพแสดงการอธิบายบริบทกับบทเรียนเรื่องที่พักผ่อนให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่พักและความสำคัญของการพักที่ส่งผลต่อการเข้ามาใช้บริการของนักท่องเที่ยว

4.1.1.2 ขั้นตอนที่ 2: การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้

การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (establishing objective) คือ รูปภาษาที่แสดงคุณลักษณะพฤติกรรมการเรียนรู้และความสามารถที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain: CD) คือ การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางสมองหรือความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาหลักการหรือทฤษฎี ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain: PD) คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางกาย เน้นการแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานแต่ละชนิด และด้านจิตพิสัย (Affective Domain: AD) คือ การเรียนรู้ที่เน้นความรู้สึก ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม อารมณ์และความประทับใจของผู้เรียนที่จะได้รับหลังจากได้เรียนรู้ในเรื่องหรือบทหนึ่งๆ แล้ว ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนทราบข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียนเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้และผู้เรียนสามารถคาดคะเนคุณลักษณะพฤติกรรมการเรียนรู้และความสามารถของตนเองหลังจากที่ได้เรียนรู้และผ่านกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในบทเรียน ตัวอย่างเช่น

(2) Objective:

To give an information about tourist attractions in Bangkok.

(B3, U3, P29)

ตัวอย่าง (2) จากตำราเรียนเล่มที่ 3 บทที่ 3 ขอให้สนุกกับการเที่ยวชมเมือง (Have fun on the city tour) มีรูปภาพแสดงการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน คือ ให้ผู้เรียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในกรุงเทพมหานคร

4.1.1.3 ขั้นตอนที่ 3: การแจ้งภาษาที่ใช้เรียนและ/หรือไวยากรณ์

การแจ้งภาษาที่ใช้เรียนและ/หรือไวยากรณ์ (establishing language study/grammar) คือ รูปภาพที่แสดงภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทราบข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียนเกี่ยวกับหัวข้อภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนโดยอาจมีการยกตัวอย่างการใช้ภาษาโดยสังเขป ทั้งนี้ขั้นตอนนี้ปรากฏในโครงสร้างบทเรียนเพียง 6 บทเรียนในตำราเรียนเล่มที่ 3 (B3) เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

(3) Language study/Grammar:

1. Yes/No questions ; V to be, V to do, V to have

Is there a festival in every part of Thailand?

Do you like Thai festivals?

Have you ever taken part in one?

2. Question words : What, Where, When, How

What festival is it? Where does it take place?

How can we go there?

(B3, U5, P57)

ตัวอย่าง (3) จากตำราเรียนเล่มที่ 3 บทที่ 5 หัวข้อบทเรียนเรื่อง มีความสนุกสนานมากมายในเทศกาลต่างๆ ของไทย (There are a lot of funs with Thai Festivals) มีรูปภาพแสดงการแจ้งหัวข้อภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนนี้ไว้ คือ ประโยคคำถามแบบตอบรับและปฏิเสธขึ้นต้นด้วยคำถาม V to be, V to do, V to have และประโยคคำถามที่ขึ้นต้นด้วยคำแสดงคำถาม What, Where, When, How โดยมีการยกตัวอย่างประโยคของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนประกอบ

4.1.1.4 ขั้นตอนที่ 4: กิจกรรมการนำเข้าเรื่อง

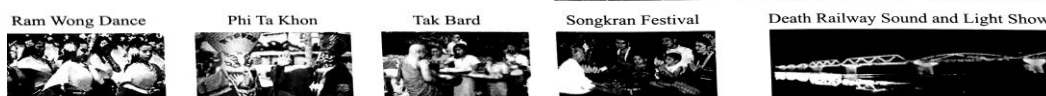
กิจกรรมการนำเข้าเรื่อง (warming up activity) คือ รูปภาษาที่แสดงคำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมก่อนเข้าสู่เนื้อหาของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียนผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาของบทเรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้เนื้อหาของบทเรียน มีรูปแบบเป็นกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม ขั้นตอนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมต่างกัน เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการเตรียมความพร้อม (Get Ready) ในขณะที่ตำราเรียนเล่มที่ 4 (B4) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการนำเข้าสู่เนื้อหา (Warm up)

ขั้นตอนกิจกรรมการนำเข้าเรื่องในส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียนประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนที่ 4a: การทดสอบความรู้เบื้องต้นของบทเรียน คือ รูปภาษาแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเพื่อทดสอบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียน เช่น คำศัพท์ กิจกรรมและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น

(4) Warm up:

1. *What do you think the people are doing in the pictures?*

2. *Match the traditions and festivals with these categories.*

artistic expression religion
moral values commemoration of an historical event

(B4, U4, P31)

ตัวอย่าง (4) จากตำราเรียนเล่มที่ 4 บทที่ 4 ประเพณีและเทศกาลต่างๆ (Traditions and Festivals) มีรูปภาษาแสดงคำสั่งในกิจกรรมนำเข้าเรื่องจำนวน 2 ข้อ คือ ให้ผู้เรียนคิดและตอบคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมของคนในประเพณีและเทศกาลต่างๆ จากรูปภาพที่กำหนดให้ และจับคู่งานประเพณีและเทศกาลต่างๆ ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ตามลำดับ

(2) ขั้นตอนที่ 4b: การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียน คือ รูปภาษาแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้เนื้อหาของบทเรียนด้วยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากข้อมูลและคำถามที่กำหนดให้ในบทเรียน ตัวอย่างเช่น

(5) Get Ready:

Fig.34 Ayutthaya historical park

Photo: Wannaporn Wanichanugorn, 2001

UNESCO declared Phra Nakhon Si Ayutthaya, or Ayutthaya, to be a World heritage site on

December 13, 1991. *Discuss these questions:*

1. Why is Ayutthaya very important to Thailand and the world?
2. What interesting places should a tourist visit in Ayutthaya?

(B2, U6, P77-78)

ตัวอย่าง (5) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 6 การเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์ (Visiting a Historical Park) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาตามคำถามที่กำหนดให้

4.1.2 ส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์

การเรียนรู้คำศัพท์ (vocabulary study) ทำหน้าที่แสดงข้อมูลคำศัพท์ที่ใช้ในเนื้อหาของบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทราบ เรียนรู้และเข้าใจข้อมูลคำศัพท์ที่ใช้ในเนื้อหาของบทเรียนของแต่ละบทเรียน ส่วนของบทเรียนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมต่างกัน เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 1 (B1) มีกิจกรรมแสดงการเรียนรู้คำศัพท์จำนวน 2 กิจกรรม คือ หัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการคำศัพท์ (Vocabulary Development) และหัวข้อกิจกรรมอภิธานศัพท์ในเนื้อหา (Glossary of Specialized Terms) ส่วนตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ (Word Study)

ส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.2.1 ขั้นตอนที่ 1: การอ่านออกเสียง

การอ่านออกเสียง (pronunciation) คือ รูปภาพที่แสดงให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่ใช้บทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้ขั้นตอนนี้ได้ปรากฏในโครงสร้างบทเรียนเพียง 12 บทเรียน จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) เท่านั้นโดยใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ (Word Study) ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียนโดยฟังจากแผ่นบันทึกเสียง (CD) และฝึกอธิบายพยางค์ที่เน้นเสียงหนักของคำศัพท์ในบทเรียน ตัวอย่างเช่น

(6) Word Study:

Listen to the CD and repeat then underline the stressed syllable of each word.

establish (n) occupation (n) plantation (n) confluence (n) fertile (adj) imitate (v)

(B2, U6, P78)

ตัวอย่าง (6) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 16 การเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Visiting a Historical Park) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียนโดยฟังจากแผ่นบันทึกเสียง (CD) และฝึกขีดเส้นใต้พยางค์ที่เน้นเสียงหนักของคำศัพท์

4.1.2.2 ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายชนิดของคำศัพท์

การอธิบายชนิดของคำศัพท์ (explanation on part of speech) คือ รูปภาษาที่แสดงให้ผู้เรียนได้ทราบชนิดของคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบชนิดของคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียน ตัวอย่างเช่น

(7) Vocabulary:

beverage (*noun*) dessert (*noun*) paste (*noun*) seasoning (*noun*) condensed (*adjective*)

(B4, U7, P76)

ตัวอย่าง (7) จากตำราเรียนเล่มที่ 4 (B4) บทที่ 7 ร้านอาหาร (Restaurant) มีรูปภาษาแสดงการอธิบายชนิดของคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียนในเครื่องหมายวงเล็บกำกับคำศัพท์ที่กำหนดให้ คือ (*adjective*) หมายถึง คำคุณศัพท์ (*verb*) หมายถึง คำกริยา และ (*noun*) หมายถึง คำนาม

4.1.2.3 ขั้นตอนที่ 3: การอธิบายความหมาย

การอธิบายความหมาย (explanation on meaning) คือ รูปภาษาที่แสดงให้ผู้เรียนได้ทราบความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียน ขั้นตอนการอธิบายความหมายในส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ดังนี้

(8) Word Study:

Study the meanings of the following words.

facilities (n) = *things or services that help people do something.*

Some hotels in Thailand provide good **facilities** for sports and health

(B2, U3, P30)

ตัวอย่าง (8) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 3 ที่พัก (Accommodation) มีรูปภาษาแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในบทเรียนและการอธิบายความหมายของคำศัพท์เป็นภาษาอังกฤษ เช่น ความหมายของคำศัพท์ “facilities” คือ “things or services that help people do something” โดยมีการยกตัวอย่างประโยคที่ใช้คำศัพท์นั้นๆ ประกอบการอธิบายความหมายของคำศัพท์

(2) ขั้นตอนที่ 3b: การให้ผู้เรียนหาความหมายของคำศัพท์ด้วยตัวเอง คือ รูปภาษาที่แสดงคำสั่งให้ผู้เรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดให้และมีกิจกรรมการใช้คำศัพท์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์มากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

(9) Vocabulary Development:

Look up all of the words below in an English-English dictionary and write the meanings next to the word.

traffic highways special rail routes tourism express headquarters operates book

Then, after reading the passage below, select one word from the list that correctly fits in each blank.

Thailand's _____, are good, especially the extensive Asian Highway network, but over 80 percent of the _____ is _____ commercial which means a prevalence of heavy trucks. The government bus company and many tour operators provide regular services.....

(B1, U3, P26)

ตัวอย่าง (9) จากตำราเรียนเล่มที่ 1 (B1) บทที่ 3 การให้ข้อมูลด้านการเดินทางและคมนาคม (Giving Information on Travel and Transportation) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดให้จากพจนานุกรมภาษาอังกฤษ-อังกฤษ และคำสั่งให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการใช้คำศัพท์เพื่อการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์มากยิ่งขึ้นโดยอ่านบทอ่านและเลือกคำศัพท์ที่กำหนดให้หาความหมายเองมาเติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

4.1.3 ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์

การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ (explanation of language and/or grammar) ทำหน้าที่แสดงข้อมูลภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลรูปแบบและบริบทการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนทั้งนี้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่แสดงในส่วนของบทเรียนนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลภาษาด้านสำนวนเฉพาะ (expression) และข้อมูลภาษาด้านโครงสร้างและ/หรือไวยากรณ์ (structure and/or grammar) ขั้นตอนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมต่างกันในการแสดงส่วนของบทเรียนนี้ เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการเน้นภาษา (Language Focus) ในขณะที่ตำราเรียนเล่มที่ 3 (B3) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้ภาษา (Language Study)

ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.3.1 ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์

การอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์ (explanation on form of language and/or grammar) คือ รูปภาษาที่แสดงการอธิบายให้ผู้เรียนได้ทราบข้อมูลรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่

ใช้ในบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบรูปแบบภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน ในการอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ 1. การอธิบายแบบนิรนัย (deductive explaining) เป็นการอธิบายข้อมูลภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับกฎ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ ข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน จากนั้นจึงให้ตัวอย่างหลายๆ ตัวอย่างหรืออาจให้ผู้เรียนฝึกการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย การอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์แบบนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการอธิบายหลักการ ทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ไปสู่ตัวอย่างที่เป็นรายละเอียด เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทฤษฎีหลักการหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ และ 2. การอธิบายแบบอุปนัย (inductive explaining) เป็นการอธิบายรายละเอียดหรือยกตัวอย่างภาษาและ/หรือไวยากรณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในรายละเอียดก่อนแล้วนำไปสรุปหาโครงสร้าง กฎเกณฑ์ หรือหลักเกณฑ์ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน โดยผู้เรียนจะได้ศึกษาค้นคว้า สังเกต ทดลอง เปรียบเทียบและพิจารณาค้นหาองค์ประกอบที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันของตัวอย่างภาษาและ/หรือไวยากรณ์แล้วนำมาสรุปเป็นโครงสร้าง หลักการหรือกฎเกณฑ์ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ตัวอย่างเช่น

(10) Language study: Tense: Present

<i>Tense</i>	<i>Active</i>	<i>Passive</i>
<i>Present simple</i>	<i>Subj + V1(s,es)</i>	<i>Subj + is, am, are + V3</i>
<i>Present continuous</i>	<i>Subj + is, am, are + Ving</i>	<i>Subj + is, am, are + being + V3</i>
<i>Present perfect</i>	<i>Subj + has, have + V3</i>	<i>Subj + has, have + been + V3</i>

Example: **Present simple**

Active: 1. It is a traditional in the northeast for villagers to make two sets of clothes-every day work clothes and high quality silk items

Passive: 2. Two sets of clothes are made by villagers in the Northeast.

Present continuous

Active: 3. Many government agencies are providing necessary support.

Passive: 4. Necessary support is being provided by many government agencies.

Present perfect

Active: 5. The OTOP committee has classified a number of product groups for promotion.

Passive: 6. A number of product groups have been classified for promotion.

(B3, U6, P70)

(11) Language Focus:

Some tourists may just want some general information or advice. The first thing is to offer polite help and give them the information they want.

The students models the sentences by using the following sentences are possible questions and answers.

Offering help and giving information

- *How can I help you? We'd like some information about Bangkok.*
- *How may I help you? We want to know about special interest tours.*
- *What can I do for you? You should go to the information centre.*
- *Where is a good restaurant in this area? There are many choices. They mostly offer Thai cuisine.*
- *What's interesting there? What can I see there? Well, there are a historical park in that province.*
- *What's the night life like? There are lots of bars and nightclubs as well as restaurants.*

(B2, U1, P5)

ตัวอย่าง (10) จากตำราเรียนเล่มที่ 3 (B3) บทที่ 6 ประเทศไทย: สวรรค์ของนักช้อปปิ้ง หัวเรื่องผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจและผลิตภัณฑ์โอท็อป (Thailand: Paradise for Shoppers) เป็นการอธิบายรูปภาพและ/หรือไวยากรณ์แบบนิรนัยโดยมีรูปภาพแสดงการอธิบายโครงสร้างไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนเรื่อง กาล (tense) ที่อยู่ในรูปปัจจุบัน (present) ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ 1. Present simple 2. Present continuous และ 3. Present perfect โดยการอธิบายโครงสร้างประโยค 2 รูปแบบ คือ ประโยคกรรมกรก (active) และประโยคกรรมวาจก (passive) และยกตัวอย่างประโยคตามโครงสร้างไวยากรณ์ที่อธิบาย ในขณะที่ตัวอย่าง (11) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (General Information) มีรูปภาพแสดงการอธิบายสำนวนเฉพาะที่ใช้ในบทเรียน เรื่อง การนำเสนอความช่วยเหลือและให้ข้อมูล (Offering help and giving information) มีการให้ตัวอย่างสำนวนเฉพาะที่ใช้ในการนำเสนอความช่วยเหลือและให้ข้อมูลและมีคำสั่งให้ผู้เรียนสรุปและแสดงโครงสร้างประโยคด้วยตนเอง ดังนั้นการอธิบายรูปภาพและ/หรือไวยากรณ์แบบนี้จึงเป็นการอธิบายแบบนิรนัย

4.1.3.2 ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์

การอธิบายการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ (explanation on usage of language and/or grammar) คือ รูปภาพที่แสดงการอธิบายให้ผู้เรียนได้ทราบการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบการใช้และตระหนักเห็นความสำคัญของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน ตัวอย่างเช่น

(12) Language Focus:

Most tourists are strangers to Thailand. Any advice and information about travel and transportation would make their visits in Thailand convenient and would be appreciated.

The following sentences are possible questions and answers.

- How can I get to the railway station?

Take the bus no. 113 / You should take the bus no. 113

(B2, U2, P17)

ตัวอย่าง (12) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 2 การเดินทางและการคมนาคม (Travel and Transportation) มีรูปภาพแสดงการอธิบายการใช้สำนวนเฉพาะเรื่อง การให้คำแนะนำและข้อมูลการเดินทางและการคมนาคมเพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทย

4.1.3.3 ขั้นตอนที่ 3: การอธิบายหน้าที่ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์

การอธิบายหน้าที่ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ (explanation on function of language and/or grammar) คือ รูปภาพที่แสดงการอธิบายให้ผู้เรียนได้ทราบหน้าที่ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน ตัวอย่างเช่น

(13) Language Focus: Defining Relative Clauses

We can use relative pronouns to explain the meaning of foreign words.

1. Muay Thai is a martial art which/that is widely known in many countries.
2. Nai Khanom Tom was a boxer whose name is identified in the history of Muay Thai.
3. Lumpini is a stadium where Muay Thai fights take place.
4. October is the month when tourists join Phuket Vegetarian Festival.
5. King Naresuan the Great was a warrior who is believed to have been an excellent boxer.

Defining relative clauses say which particular noun is being discussed, pronouns include which, that, who, whose, when, where and relative clauses do not use commas.

(B4, U4, P36)

ตัวอย่าง (13) จากตำราเรียนเล่มที่ 4 (B4) บทที่ 4 ประเพณีและเทศกาลต่างๆ (Traditions and Festivals) มีรูปภาพแสดงการอธิบายหน้าที่ของไวยากรณ์เรื่อง อนุประโยค (relative clause) คือ การใช้ประพจน์สรรพนาม (relative pronoun) อธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศ และมีคำอธิบายให้นิยาม อนุประโยคพูดถึงคำนามที่ต้องการขยายความ คำสรรพนามที่ใช้มี which, that, who, whose, when, where และอนุประโยคไม่ใช่เครื่องหมายจุลภาค

4.1.4 ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติ (Practice) ทำหน้าที่แสดงกิจกรรมการฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนของแต่ละบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการ

ท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนมีรูปแบบการฝึกเป็นกิจกรรมทั้งชั้น กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่และกิจกรรมเดี่ยว

ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.4.1 ขั้นตอนที่ 1: การฝึกทักษะการฟัง

การฝึกทักษะการฟัง (listening practice) คือ รูปภาพที่แสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้ฝึกฟังเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนจากบทสนทนาและอาจมีกิจกรรมหลังการฝึกฟังเพื่อทบทวนและประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนในลักษณะต่างๆ เช่น ฝึกเติมคำในช่องว่างของบทสนทนา ฝึกจับคู่คำถามกับคำตอบของบทสนทนา และฝึกนำข้อมูลจากบทสนทนามากรอกลงแบบฟอร์มต่างๆ เช่น การจองที่พักและการจองตั๋วเครื่องบิน มีรูปแบบการฝึกทักษะการฟังเป็นกิจกรรมทั้งชั้น ขั้นตอนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมต่างกัน เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 1 และตำราเรียนเล่มที่ 2 ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมเหมือนกัน คือ การฝึกทักษะการฟัง (Listening Practice) และตำราเรียนเล่มที่ 4 ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการฟัง (Listening) ตัวอย่างเช่น

(14) Listening Practice

- a) Listen to the dialogue and fill in the blanks with the words that you can hear from the CD.
- b) Listen to the tourists, Christa, Tom and Mary talking. Check the types of accommodation they want to stay in and write down their reasons.
- c) Listen to the tourist's questions and number the answers.

(B2, U3, P31-32)

ตัวอย่าง (14) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 3 ข้อมูลที่พัก (Accommodation) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้ฝึกฟังบทสนทนาและเรื่องราวเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวและคำสั่งกิจกรรมหลังการฝึกจำนวน 3 ข้อ คือ ให้ฝึกฟังบทสนทนาจากแถบบันทึกเสียงและฝึกเติมคำที่หายไป ในช่องว่าง การจับคู่คำถามกับคำตอบ ให้ฝึกฟังการพูดคุยกันของนักท่องเที่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับหัวข้อที่พักและกรอกข้อมูลในตาราง และให้ฝึกฟังคำถามของนักท่องเที่ยวและจับคู่คำตอบที่ถูกต้อง

4.1.4.2 ขั้นตอนที่ 2: การฝึกทักษะการพูด

การฝึกทักษะการพูด (speaking practice) คือ รูปภาพที่แสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดในลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเนื้อหาของบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น บทสนทนา บรรยายและอธิบายข้อมูลและอาจมีกิจกรรมหลังการฝึกพูดเพื่อ

ทบทวนความรู้และประยุกต์ใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ เช่น ฝึกบทสนทนา ฝึกเลือกใช้คำศัพท์เติมลงในช่องว่างของบทสนทนาหรือบทพูดเดี่ยว ฝึกจับคู่คำถามกับคำตอบของบทสนทนา และฝึกบรรยายให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ตามหัวเรื่องในเนื้อหาของบทเรียน มีรูปแบบการฝึกทักษะการพูดเป็นกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่และกิจกรรมเดี่ยว ขั้นตอนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้หัวข้อกิจกรรมต่างกัน เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 1 (B1) มีกิจกรรมการฝึกทักษะการพูดจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการฝึกทักษะการพูด (Speaking Practice) และกิจกรรมการเรียนรู้พื้นฐานวัฒนธรรม (Cultural Background) ของเนื้อหาของบทเรียนหัวข้อ ณ สถานที่ท่องเที่ยว ในขณะที่ตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) มีกิจกรรมการฝึกทักษะการพูดจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการฝึกทักษะการพูด (Speaking Practice) และกิจกรรมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Information) เป็นกิจกรรมของบทที่ 6 การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Visiting a Historical Park) ตัวอย่างเช่น

(15) Practice speaking

Complete the monologue with the itinerary given on worksheet 1 and take turn talk to class.

(B3, U3, P40)

ตัวอย่าง (15) จากตำราเรียนเล่มที่ 3 (B3) บทที่ 3 ขอให้สนุกกับการเที่ยวชมเมือง (Have fun on a city tour) หัวเรื่อง ตารางการเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยว ที่ตั้ง และความตั้งใจในอนาคต มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้ฝึกเติมข้อความของบทพูดอธิบายตารางการท่องเที่ยวและฝึกพูดหน้าชั้นเรียน

4.1.4.3 ขั้นตอนที่ 3: การฝึกทักษะการอ่าน

การฝึกทักษะการอ่าน (reading practice) คือ รูปภาพที่แสดงให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านเรื่องราวในเนื้อหาของบทเรียนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านเรื่องราวในเนื้อหาของบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น บทโฆษณา แผ่นพับสำหรับโฆษณา ตำราเรียนนำเที่ยวและแผนการเดินทาง และอาจมีกิจกรรมหลังการฝึกเพื่อทบทวนความรู้และประยุกต์ใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ จากเรื่องที่อ่าน เช่น ฝึกตอบคำถาม ฝึกรายงาน ฝึกสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฝึกเติมคำในช่องว่างของบทสนทนาและฝึกบรรยายให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว เนื้อหาของเรื่องราวด้านการท่องเที่ยวที่ฝึกอาจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานวัฒนธรรมหรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยวตามหัวเรื่องในเนื้อหาของบทเรียน มีรูปแบบการฝึกทักษะการอ่านเป็นกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่และกิจกรรมเดี่ยว ขั้นตอนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้หัวข้อกิจกรรมต่างกัน เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 1 (B1) มีกิจกรรมการฝึกทักษะการอ่านจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการฝึกทักษะการอ่าน (Reading Practice) และกิจกรรมการเรียนรู้พื้นฐานวัฒนธรรม (Cultural Background) ของเนื้อหาของบทเรียนส่วน ณ สถานที่ท่องเที่ยว ในขณะที่ตำราเรียนเล่มที่ 2

(B2) มีกิจกรรมการฝึกทักษะการอ่านจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการฝึกทักษะการอ่าน (Reading Practice) และกิจกรรมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Information) ตัวอย่างเช่น

(16) Reading Practice

a) Scan the information in Figure 6 and write it down in the table below.

b) Read the information in Figure 6 and answer the questions.

(B2, U2, P20)

ตัวอย่าง (16) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 2 ข้อมูลการเดินทางและการคมนาคม (Travel and Transportation) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านเรื่องราวเรื่องราวเกี่ยวกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยว จำนวน 2 ข้อ โดยให้ผู้เรียนฝึกอ่าน 2 แบบ คือ “Scan” และ “Read” และมีคำสั่งกิจกรรมหลังการฝึกอ่านให้กรอกข้อมูลลงในตารางและตอบคำถามตามลำดับ

4.1.4.4 ขั้นตอนที่ 4: การฝึกทักษะการเขียน

การฝึกทักษะการเขียน (writing practice) คือ รูปภาพที่แสดงให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในเนื้อหาของบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในเนื้อหาของบทเรียน เช่น เอกสารทางการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น แผ่นพับโฆษณาการท่องเที่ยว กำหนดการเดินทางท่องเที่ยวและใบปลิวการท่องเที่ยว ข้อความทางการท่องเที่ยว เช่น บทโฆษณา วิธีการทำอาหาร และรายละเอียดผลิตภัณฑ์ อาจมีการฝึกเขียนคำตอบหรือกรอกข้อมูลด้านการท่องเที่ยวหรือรายงานข้อมูลซึ่งผู้สอนอาจมีเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนให้อ่านก่อนการฝึก มีรูปแบบการฝึกทักษะการเขียนเป็นกิจกรรมเดียว ขั้นตอนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมต่างกัน เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 1 (B1) และตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการฝึกทักษะการเขียน (Writing Practice) ในขณะที่ตำราเรียนเล่มที่ 4 (B4) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการเขียน (Writing) ตัวอย่างเช่น

(17) Writing Practice

Write a brochure about silk products with pictures related to your writing. The content should include:

a brief history, a brief outline of the silk production process, silk products and silk by-products

(B2, U12, P204)

ตัวอย่าง (17) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 12 การท่องเที่ยวตามความสนใจเฉพาะ เช่น การเลี้ยงไหม (Special Interest Tour: Sericulture) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนแผ่นพับสำหรับโฆษณาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตามเนื้อหาที่กำหนดให้

4.1.5 ส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างผลงาน

การสร้างผลงาน (production) ทำหน้าที่แสดงกิจกรรมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาจากเนื้อหาของบทเรียนไปประยุกต์สร้างงานของแต่ละบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่เรียนจากบทเรียนแต่ละเรื่องมาประยุกต์สร้างงานผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น สถานการณ์จำลอง การเล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการทำแบบฝึกหัดในบทเรียน มีรูปแบบการสร้างงานเป็นกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่ และกิจกรรมเดี่ยว ขั้นตอนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมต่างกัน เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 1 (B1) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการฝึกทักษะการสื่อสาร (Communicative Practice) ส่วนตำราเรียน เล่มที่ 2 (B2) มีกิจกรรมการสร้างผลงานจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแบบฝึกหัด (Extended Exercises) และกิจกรรมการเล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Narration and Discussion)

ส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างผลงาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.5.1 ขั้นตอนที่ 1: การสร้างงานจากสถานการณ์จำลอง

การสร้างงานจากสถานการณ์จำลอง (working on simulation) คือ รูปภาพที่แสดงให้ผู้เรียนได้สร้างงานจากสถานการณ์จำลองที่กำหนดไว้ในเนื้อหาของบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้จากเนื้อหาของบทเรียนไปสร้างบทสนทนาและแสดงบทบาทสมมติหรือจำลองเหตุการณ์ตามสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในเนื้อหาของบทเรียน มีรูปแบบการสร้างงานเป็นกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมคู่ ขั้นตอนนี้จะปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนที่ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมต่างกัน เช่น ตำราเรียนเล่มที่ 1 (B1) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรมการฝึกทักษะการสื่อสาร (Communicative Practice) ส่วนตำราเรียน เล่มที่ 3 (B3) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรม สถานการณ์จำลอง (Simulation) งาน (Work) และการแสดงบทบาทสมมติตามบัตร (Role cards) ตัวอย่างเช่น

(18) Communicative Practice

Pair work or group work. *Play the roles of the tourist(s) and tourist officer(s) in the following situations.*

David Young and his friends would like to travel to Koh Samui in Surat Thani. They want the information about transportation. They prefer to take the air-conditioned bus. They also would like to know the bus fares and the bus schedules.

(B1, U3, P34-35)

ตัวอย่าง (18) จากตำราเรียนเล่มที่ 1 (B1) บทที่ 3 การให้ข้อมูลการเดินทางและการคมนาคมขนส่ง (Giving Information on Travel and Transportation) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้ฝึก

เขียนบทสนทนาระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวและแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้

4.1.5.2 ขั้นตอนที่ 2: การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (working on discussion) คือ รูปภาพที่แสดงให้ผู้เรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องเนื้อหาของบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้จากเนื้อหาของบทเรียนไปพูดคุย เล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง มีรูปแบบเป็นกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมคู่ ขั้นตอนนี้ปรากฏในตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) ใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรม การเล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Narration and Discussion) ตัวอย่างเช่น

(19) Narration and Discussion

Listen to the following do's and don'ts in Thailand twice. If necessary, you can read and discuss the questions.

Some "do's and don'ts" in Thailand

- Take off your shoes when entering a house or a religious place.
- The wai is a Thai way of greeting

Questions

1. Why should tourists know some do's and don'ts in Thai society?
2. What would happen if tourists ignore do's and don'ts in Thailand?
3. What would you do to prevent tourists doing something offensive to the Local people?

(B2, U8, P133)

ตัวอย่าง (19) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 8 วัฒนธรรมและประเพณีไทย (Thai Culture and Traditions) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้สนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศไทยโดยฟังหรืออ่านเรื่องราวดังกล่าวก่อน

4.1.5.3 ขั้นตอนที่ 3: การทำแบบฝึกหัด

การทำแบบฝึกหัด (working on exercise) คือ รูปภาพที่แสดงให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดที่กำหนดให้ในเนื้อหาของบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้จากเนื้อหาของบทเรียนไปทำแบบฝึกหัดที่กำหนดให้ในเนื้อหาของบทเรียน มีรูปแบบเป็นกิจกรรมเดี่ยว ขั้นตอนนี้ปรากฏในตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) โดยใช้ชื่อหัวข้อกิจกรรม แบบฝึกหัดเพิ่มเติม (Extended Exercises) ตัวอย่างเช่น

(21) Extended Exercises

a) Complete the dialogue.

b) *Write dialogues between you, a tourist officer, and some tourists.*

- Ann Brand is staying at the Majestic Hotel. She wants to go to the Grand Palace and the National Museum.

(B2, U5, P72)

ตัวอย่าง (21) จากตำราเรียนเล่มที่ 2 (B2) บทที่ 2 ข้อมูลการเดินทางและการคมนาคม (Travel and Transportation) มีรูปภาพแสดงคำสั่งให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้เรียนมาสร้างงานจากแบบฝึกหัดที่กำหนดให้ โดยมีคำสั่งให้สร้างงานจำนวน 2 ข้อ คือ การเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์และเขียนบทสนทนาระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

4.2 ความถี่ของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในโครงสร้างของบทเรียน

ความถี่ของส่วนของบทเรียนวิเคราะห์จากร้อยละของการปรากฏในคลังข้อมูล (N=50) ส่วนความถี่ของขั้นตอนวิเคราะห์จากร้อยละของการปรากฏในส่วนของบทเรียนใดๆ และความถี่ของขั้นตอนย่อยวิเคราะห์จากร้อยละของการปรากฏในขั้นตอนนั้นๆ ซึ่งความถี่ของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนที่พบจะแสดงให้เห็นว่าส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนใดมีความสำคัญหรือสถานภาพความจำเป็นในการประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของบทเรียน นอกจากนั้นความถี่ของขั้นตอนที่ปรากฏในแต่ละส่วนสามารถอธิบายวิธีการของผู้เขียนที่นิยมใช้ถ่ายทอดแนวทางการสนับสนุนให้หน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของแต่ละส่วนให้บรรลุผล ในการกำหนดสถานภาพของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนนำมาจากการพิจารณาความถี่ที่พบตามเกณฑ์ ได้แก่ ส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่พบทุกบทเรียน (ร้อยละ 100) เป็นส่วนของบทเรียนหรือขั้นตอนบังคับ (obligatory move/step) ส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่พบบ่อย ($\geq$ ร้อยละ 60) เป็นส่วนของบทเรียนหรือขั้นตอนหลัก (conventional move/step) และส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่พบน้อย (< ร้อยละ 60) เป็นส่วนของบทเรียนหรือขั้นตอนเสริม (optional move/step)

4.2.1 ความถี่ของส่วนของบทเรียนที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียน

จากการวิเคราะห์บทเรียนในตำราภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ระดับอุดมศึกษาไทยจำนวน 50 บทเรียน พบว่า โครงสร้างของบทเรียนประกอบด้วย 5 ส่วนของบทเรียน โดยแต่ละส่วนของบทเรียนมีความถี่ที่ปรากฏแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ส่วนของบทเรียน (move)	ความถี่ (N = 50)	ร้อยละ
ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน	30	60
ส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์	40	80
ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์	27	54
ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ	50	100
ส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน	32	64

ตารางที่ 4 ส่วนของบทเรียนที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียน

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างของบทเรียนประกอบด้วย 5 ส่วนของบทเรียน โดยมีความถี่ที่ปรากฏในโครงสร้างบทเรียนแตกต่างกันและสามารถกำหนดสถานภาพของส่วนของบทเรียนได้ตามลำดับ คือ ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ มีความถี่ที่ปรากฏในบทเรียนทุกบทเรียนทั้ง 50 บทเรียน (ร้อยละ 100) เป็นส่วนของบทเรียนบังคับที่ทุกบทเรียนจำเป็นต้องมีและไม่สามารถขาดส่วนของบทเรียนนี้ได้ สำหรับส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ ส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน และส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน มีความถี่ที่ปรากฏในบทเรียนบ่อยมากถึง 40 บทเรียน (ร้อยละ 80) 32 บทเรียน (ร้อยละ 64) และ 30 บทเรียน (ร้อยละ 60) ตามลำดับ ทั้งสามส่วนของบทเรียนนี้จึงเป็นส่วนของบทเรียนหลักที่จำเป็นต้องมีในบทเรียน ในขณะที่ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ มีความถี่ที่ปรากฏในบทเรียนไม่บ่อยมากเพียง 27 บทเรียน (ร้อยละ 54) จึงเป็นส่วนของบทเรียนเสริมที่มีความจำเป็นน้อยที่จะมีในบทเรียน กล่าวได้ว่าโครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องประกอบด้วยส่วนของบทเรียนที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน ส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ และส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน สำหรับส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ มีความจำเป็นน้อยหรืออาจไม่จำเป็นต้องมีในบทเรียน

4.2.1.1 ความถี่ของขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน

จากการวิเคราะห์ส่วนการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียนที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนจำนวน 30 บทเรียน พบว่า ส่วนของบทเรียนนี้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน	ความถี่ (N = 30)	ร้อยละ
ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายบริบท	24	80
ขั้นตอนที่ 2: การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้	30	100

ขั้นตอนที่ 3: การแจ้งภาษาที่ใช้ในบทเรียนและ/หรือไวยากรณ์	6	20
ขั้นตอนที่ 4: กิจกรรมนำเข้าสู่เรื่อง	20	40
ขั้นตอนที่ 4a: การทดสอบความรู้เบื้องต้นของบทเรียน	6	30
ขั้นตอนที่ 4b: การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียน	14	70

ตารางที่ 5 ขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกันและสามารถกำหนดสถานะภาพของขั้นตอนได้ตามลำดับ คือ ขั้นตอนที่ 2: การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ของทุกบทเรียนทั้ง 30 บทเรียน (ร้อยละ 100) เป็นขั้นตอนบังคับที่ทุกบทเรียนที่ปรากฏส่วนของบทเรียนนี้จำเป็นต้องมีและไม่สามารถขาดขั้นตอนนี้ รองลงมา ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายบริบท มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้บ่อยมากถึง 24 บทเรียน (ร้อยละ 80) เป็นขั้นตอนหลักที่จำเป็นต้องมีในส่วนของบทเรียนนี้ ถัดมาขั้นตอนที่ 4: กิจกรรมนำเข้าสู่เรื่อง และขั้นตอนที่ 3: การแจ้งภาษาที่ใช้ในบทเรียนและ/หรือไวยากรณ์ มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ไม่บ่อยเพียง 20 บทเรียน (ร้อยละ 40) และ 6 บทเรียน (ร้อยละ 20) ตามลำดับ ทั้งสองส่วนจึงเป็นขั้นตอนเสริมที่มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็ได้ในส่วนของบทเรียนนี้ ทั้งนี้ในขั้นตอนที่ 4 แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อยได้ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 4a: การทดสอบความรู้เบื้องต้นของบทเรียน มีความถี่ที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ไม่บ่อยเพียง 6 บทเรียน (ร้อยละ 20) เป็นขั้นตอนเสริมที่มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็ได้ในขั้นตอนนี้ และขั้นตอนที่ 4b: การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียน มีความถี่ที่ปรากฏในขั้นตอนนี้บ่อยมากถึง 14 บทเรียน (ร้อยละ 70) เป็นขั้นตอนหลักที่จำเป็นต้องมีในขั้นตอนนี้ กล่าวได้ว่าส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน ในโครงสร้างของบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายบริบท และขั้นตอนที่ 2: การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับขั้นตอนที่ 3: การแจ้งหัวข้อภาษาและ/หรือโครงสร้างไวยากรณ์ และขั้นตอนที่ 4: กิจกรรมนำเข้าสู่เรื่อง มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็ได้ในส่วนของบทเรียนนี้ โดยขั้นตอนที่ 4 ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยจำนวน 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 4a: การทดสอบความรู้เบื้องต้นของบทเรียน และขั้นตอนที่ 4b: การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของบทเรียน

4.2.1.2 ความถี่ของขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์

จากการวิเคราะห์ส่วนการเรียนรู้คำศัพท์ที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนจำนวน 40 บทเรียน พบว่า ส่วนของบทเรียนนี้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์	ความถี่ (N = 40)	ร้อยละ
ขั้นตอนที่ 1: การอ่านออกเสียง	12	30
ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายชนิดของคำศัพท์	26	65
ขั้นตอนที่ 3: การอธิบายความหมายของคำศัพท์	40	100
ขั้นตอนที่ 3a: การอธิบายความหมายโดยตรง	26	65
ขั้นตอนที่ 3b: การให้ผู้เรียนหาความหมายของคำศัพท์ด้วยตนเอง	14	35

ตารางที่ 6 โครงสร้างของบทเรียนส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์

ตารางข้างต้นแสดงโครงสร้างของบทเรียนส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกันและสามารถกำหนดสถานภาพของขั้นตอนได้ตามลำดับ คือ ขั้นตอนที่ 3: การอธิบายความหมายของคำศัพท์ มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ของทุกบทเรียนทั้ง 30 บทเรียน (ร้อยละ 100) เป็นขั้นตอนบังคับที่ทุกบทเรียนที่ปรากฏส่วนของบทเรียนนี้จำเป็นต้องมีไม่สามารถขาดขั้นตอนนี้ได้ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนย่อยได้ 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 3a: การอธิบายความหมายโดยตรง มีความถี่ที่ปรากฏในขั้นตอนนี้บ่อยมากถึง 26 บทเรียน (ร้อยละ 65) เป็นขั้นตอนหลักที่จำเป็นต้องมีในขั้นตอนนี้ และขั้นตอนที่ 3b: การให้ผู้เรียนหาความหมายของคำศัพท์ด้วยตัวเอง มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ไม่บ่อยเพียง 14 บทเรียน (ร้อยละ 35) เป็นขั้นตอนเสริมที่มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็ได้ในขั้นตอนนี้ รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายความหมายของคำศัพท์ จึงเป็นขั้นตอนหลักที่มีความจำเป็นมากที่จะมีในส่วนของบทเรียนนี้ ส่วนขั้นตอนที่ 1: การอ่านออกเสียง มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ไม่บ่อยเพียง 12 บทเรียน (ร้อยละ 30) เป็นขั้นตอนเสริมที่มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็ได้ในส่วนของบทเรียนนี้ กล่าวได้ว่าส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ ในโครงสร้างของบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายชนิดของคำศัพท์ ขั้นตอนที่ 3: การอธิบายความหมาย และขั้นตอนที่ 4: การอธิบายการใช้คำศัพท์ สำหรับขั้นตอนที่ 1: การอ่านออกเสียง มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็ได้ในส่วนของบทเรียนนี้

4.2.1.3 ความถี่ของขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์

จากการวิเคราะห์ส่วนการอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลภาษาด้านสำนวนเฉพาะและข้อมูลภาษาด้านโครงสร้างและ/หรือไวยากรณ์ ซึ่งปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนจำนวน 27 บทเรียน พบว่า ส่วนของบทเรียนนี้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์	ความถี่ (N = 27)	ร้อยละ
ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์	27	100
ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์	27	100
ขั้นตอนที่ 3: การอธิบายหน้าที่ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์	20	74

ตารางที่ 7 ขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์

ตารางข้างต้นแสดงโครงสร้างของบทเรียนส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและไวยากรณ์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกันและสามารถกำหนดสถานภาพของขั้นตอนได้ตามลำดับ คือ ขั้นตอนที่ 1: การให้รูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์ และขั้นตอนที่ 2: การอธิบายการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ทั้งสองขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ของทุกบทเรียนทั้ง 27 บทเรียน (ร้อยละ 100) สองขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนบังคับที่ทุกบทเรียนที่ปรากฏส่วนของบทเรียนนี้จำเป็นต้องมีไม่สามารถขาดขั้นตอนทั้งสองนี้ได้ ส่วนขั้นตอนที่ 3: การอธิบายหน้าที่ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ มีความถี่ที่ปรากฏในขั้นตอนนี้บ่อยมากถึง 20 บทเรียน (ร้อยละ 74) เป็นขั้นตอนหลักที่มีความจำเป็นมากที่จะมีในส่วนของบทเรียนนี้ กล่าวได้ว่าส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ในโครงสร้างของบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ และขั้นตอนที่ 3: การอธิบายหน้าที่ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์

4.2.1.4 ความถี่ของขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ

จากการวิเคราะห์ส่วนการฝึกปฏิบัติที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนทุกบทเรียนทั้ง 50 บทเรียน พบว่า ส่วนของบทเรียนนี้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ	ความถี่ (N = 50)	ร้อยละ
ขั้นตอนที่ 1: การฝึกทักษะการฟัง	32	64
ขั้นตอนที่ 2: การฝึกทักษะการพูด	27	54
ขั้นตอนที่ 3: การฝึกทักษะการอ่าน	50	100
ขั้นตอนที่ 4: การฝึกทักษะการเขียน	22	44

ตารางที่ 8 ขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ

ตารางข้างต้นแสดงโครงสร้างของบทเรียนส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกันและสามารถกำหนดสถานภาพของขั้นตอนได้ตามลำดับ คือ ขั้นตอนที่ 3: การฝึกทักษะการอ่าน มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ทุกบทเรียนทั้ง 50 บทเรียน (ร้อยละ 100) เป็นขั้นตอนบังคับที่ทุกบทเรียนที่ปรากฏส่วนของบทเรียนนี้จำเป็นต้องมีไม่สามารถขาดขั้นตอนนี้ได้ รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 1: การฝึกทักษะการฟัง มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้บ่อยมากถึง 32 บทเรียน (ร้อยละ 64) เป็นขั้นตอนหลักที่จำเป็นต้องมีในส่วนของบทเรียนนี้ในขณะที่ขั้นตอนที่ 2: การฝึกทักษะการพูด และขั้นตอนที่ 4: การฝึกทักษะการเขียน มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ไม่บ่อยเพียง 27 บทเรียน (ร้อยละ 54) และ 22 บทเรียน (ร้อยละ 44) ตามลำดับ ทั้งสองขั้นตอนจึงเป็นขั้นตอนเสริมที่มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็มีได้ในส่วนของบทเรียนนี้ กล่าวได้ว่าส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ ในโครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1: การฝึกทักษะการฟัง และขั้นตอนที่ 3: การฝึกทักษะการอ่าน ส่วนขั้นตอนที่ 2: การฝึกทักษะการพูด และขั้นตอนที่ 4: การฝึกทักษะการเขียนมีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็มีก็ได้

4.2.1.5 ความถี่ของขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน

จากการวิเคราะห์จากการวิเคราะห์ส่วนการสร้างงานที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนจำนวนจำนวน 32 บทเรียน พบว่า ส่วนของบทเรียนนี้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังตารางต่อไปนี้

ส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน	ความถี่ (N = 32)	ร้อยละ
ขั้นตอนที่ 1: การสร้างงานจากสถานการณ์จำลอง	32	100
ขั้นตอนที่ 2: การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	12	38
ขั้นตอนที่ 3: การทำแบบฝึกหัด	12	38

ตารางที่ 9 ขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน

ตารางข้างต้นแสดงโครงสร้างของบทเรียนส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้แตกต่างกันและสามารถกำหนดสถานภาพของขั้นตอนได้ตามลำดับ คือ ขั้นตอนที่ 1: การสร้างงานจากสถานการณ์จำลอง มีความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ทุกบทเรียนทั้ง 32 บทเรียน (ร้อยละ 100) เป็นขั้นตอนบังคับที่ทุกบทเรียนที่ปรากฏส่วนของบทเรียนนี้จำเป็นต้องมี รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 2: การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และขั้นตอนที่ 3: การทำแบบฝึกหัด ความถี่ที่ปรากฏในส่วนของบทเรียนนี้ไม่บ่อยเท่ากันใน 12 บทเรียน (ร้อยละ 38) จึงเป็นขั้นตอนเสริมที่มีความจำเป็นน้อยหรืออาจไม่จำเป็นที่จะมีในส่วนของบทเรียนนี้ กล่าวได้ว่าส่วนของ

บทเรียนที่ 5: การสร้างงาน ในโครงสร้างของบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญจำนวน 1 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1: การสร้างงานจากสถานการณ์จำลอง ส่วนขั้นตอนที่ 2: การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และขั้นตอนที่ 3: การทำแบบฝึกหัด มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็ได้ในส่วนของบทเรียนนี้

5. สรุปและอภิปรายผล

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวจากข้อมูลบทเรียนจำนวน 50 บทเรียน ของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวระดับอุดมศึกษาไทย ที่มีผู้เขียนเป็นคนไทย ผลิตและตีพิมพ์ในประเทศไทย โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ประเภทผลงานของสเวลล์ (Swales, 1990, 2004) เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของบทเรียนทั้งในระดับส่วนของบทเรียนที่ประกอบขึ้นเป็นบทเรียนของตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และระดับขั้นตอนต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นส่วนของบทเรียน จากนั้นแสดงความถี่ของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนและกำหนดสถานภาพของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนเหล่านั้นจากความถี่ที่พบว่าเป็นส่วนของบทเรียนและขั้นตอนบังคับ หลักหรือเสริม เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานภาพความสำคัญของแต่ละส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนและนำไปใช้อธิบายโครงสร้างของบทเรียน

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวประกอบด้วย 5 ส่วนของบทเรียน ได้แก่ ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน ส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ และส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างงาน แต่ละส่วนของบทเรียนมีหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารแตกต่างกันและประกอบด้วยขั้นตอนที่มีจำนวนและลักษณะต่างกัน นอกจากนั้นความถี่ของส่วนของบทเรียนที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียนและความถี่ของขั้นตอนต่างๆ ที่ปรากฏในแต่ละส่วนของบทเรียนได้แสดงสถานภาพความจำเป็นทั้ง 3 ระดับ คือ ส่วนของบทเรียนและขั้นตอนบังคับ ส่วนของบทเรียนและขั้นตอนหลัก และส่วนของบทเรียนและขั้นตอนเสริม

5.1 ลักษณะของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียน

จากโครงสร้างของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่ประกอบด้วย 5 ส่วนของบทเรียน แต่ละส่วนของบทเรียนมีหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบลักษณะของแต่ละส่วนของบทเรียนกับขั้นตอนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร พบว่า หน้าที่หรือวัตถุประสงค์ของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนการสอนดังกล่าวมีความสอดคล้องกัน รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

โครงสร้างของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	ขั้นตอนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร
ส่วนของบทเรียนที่ 1: การสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียน <u>หน้าที่</u> แสดงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียน มี <u>วัตถุประสงค์</u> กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของเนื้อหาของบทเรียนที่กำลังจะได้เรียนรู้	1. ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน <u>วัตถุประสงค์</u> เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและอยากรู้อยากเรียนในบทใหม่ เนื้อหาจะเชื่อมโยงไปสู่สาระสำคัญของบทนั้นๆ เมื่อผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนมีความพร้อม เกิดความสนุกและสนใจอยากเรียนแล้ว ก็เริ่มเรียนเนื้อหาต่อไป
ส่วนของบทเรียนที่ 2: การเรียนรู้คำศัพท์ <u>หน้าที่</u> แสดงข้อมูลคำศัพท์ที่ใช้ในเนื้อหาของบทเรียน <u>วัตถุประสงค์</u> เพื่อให้ผู้เรียนทราบ เรียนรู้และเข้าใจข้อมูลคำศัพท์ที่ใช้ในเนื้อหาของบทเรียน	2. ขั้นการนำเสนอเนื้อหา <u>วัตถุประสงค์</u> เพื่อให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ได้แก่ คำศัพท์ใหม่และโครงสร้างไวยากรณ์
ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ <u>หน้าที่</u> แสดงข้อมูลภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน <u>วัตถุประสงค์</u> เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลรูปแบบและบริบทการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน	
โครงสร้างของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	ขั้นตอนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร
ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ <u>หน้าที่</u> แสดงกิจกรรมการฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนของบทเรียน <u>วัตถุประสงค์</u> เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน	3. ขั้นการฝึก <u>วัตถุประสงค์</u> เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เรียนมาแล้วในขั้นนำเสนอได้อย่างถูกต้อง
ส่วนของบทเรียนที่ 5: การสร้างผลงาน <u>หน้าที่</u> แสดงกิจกรรมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาจากเนื้อหาของบทเรียนไปประยุกต์สร้างงานของบทเรียน <u>วัตถุประสงค์</u> เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่เรียนจากบทเรียนแต่ละเรื่องมาประยุกต์สร้างงาน ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น สถานการณ์จำลอง การเล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการทำแบบฝึกหัดในบทเรียน	4. ขั้นการใช้ภาษา <u>วัตถุประสงค์</u> เพื่อให้ผู้เรียนนำคำหรือประโยคที่ฝึกมาแล้วใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ในรูปแบบกิจกรรมหลากหลาย เช่น การเล่นเกม การทำชิ้นงาน การทำแบบฝึก การนำเสนอผลงานเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วและเกิดความสนุกสนาน อาจมีการสรุปสิ่งที่ได้เรียนแล้วเพื่อสรุปความรู้หรือทดสอบความรู้ที่ได้เรียนมา

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบลักษณะของส่วนของบทเรียนกับขั้นตอนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร

นอกจากนั้นส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ มีขั้นตอนในส่วนของบทเรียนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การฝึกทักษะการฟัง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อหาของ

บทเรียนจากบทสนทนาและอาจมีกิจกรรมหลังการฝึกฟังเพื่อทบทวนและประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียน 2. การฝึกทักษะการพูด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น บทสนทนา บรรยายและอธิบายข้อมูลและอาจมีกิจกรรมหลังการฝึกพูดเพื่อทบทวนความรู้และประยุกต์ใช้ภาษา 3. การฝึกทักษะการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านเรื่องราวในเนื้อหาของบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และอาจมีกิจกรรมหลังการฝึกเพื่อทบทวนความรู้และประยุกต์ใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ จากเรื่องที่อ่าน และ 4. การฝึกทักษะการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนตามสถานการณ์ต่างๆ ในเนื้อหาของบทเรียน เช่น การเขียนอธิบายเอกสารทางการท่องเที่ยว การเขียนข้อความทางการท่องเที่ยว และการเขียนคำตอบหรือกรอกข้อมูลด้านการท่องเที่ยวหรือรายงานข้อมูลตามสถานการณ์ต่างๆ ของเนื้อหาของบทเรียนในชั้นเรียน และเขียนคำตอบหรือกรอกข้อมูลด้านการท่องเที่ยวหรือรายงานข้อมูลตามสถานการณ์ต่างๆ ของเนื้อหาของบทเรียนในชั้นเรียนซึ่งผู้สอนอาจมีเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนให้อ่าน สอดคล้องกับแนวคิดวิธีสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่เน้นให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารได้จริง

อีกทั้งบทอ่านและบทเขียนที่ใช้ในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวมีลักษณะที่เป็นสื่อจริง ตัวอย่างเช่น บทอ่านเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทเรียนด้านการท่องเที่ยวจากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น บทโฆษณา แผ่นพับสำหรับโฆษณา ตำราเรียนนำเที่ยวและแผนการเดินทาง และบทเขียนที่ใช้ในการฝึกทักษะการเขียนเป็นงานเขียนตามสถานการณ์ต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว เช่น เอกสารทางการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น การไปท่องเที่ยว แผ่นพับโฆษณาการท่องเที่ยว กำหนดการเดินทางท่องเที่ยวและใบปลิวการท่องเที่ยว ข้อความทางการท่องเที่ยว เช่น บทโฆษณา วิธีการทำอาหารและรายละเอียดผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของนักวิชาการหลายท่านเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะควรมีความหลากหลาย น่าสนใจ มีลักษณะที่เป็นเอกสารจริง สามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน เช่น ตำราเรียนพิมพ์ วารสาร บทความ บทโฆษณา ข่าว หรือป้ายประกาศ ตลอดจนใช้วิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ (Nunan, 1995; วิสาห์ จิตวิตร, 2543: 52; จักรพรรดิ คงนะ, 2550: 61)

5.2 ความถี่ของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนที่ปรากฏในโครงสร้างของบทเรียน

ความถี่ของส่วนของบทเรียนและขั้นตอนที่พบจะแสดงให้เห็นว่าส่วนของบทเรียนและขั้นตอนในส่วนของบทเรียนใดมีความสำคัญหรือสถานภาพความจำเป็นในการประกอบกันขึ้นในโครงสร้างของบทเรียน และมีประเด็นน่าสนใจ 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก จะเห็นได้ว่า ส่วนของบทเรียนที่ 4: การฝึกปฏิบัติ ในโครงสร้างบทเรียน มีสถานภาพเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนบังคับ มีความถี่ที่ปรากฏในบทเรียนทุกบทเรียนทั้ง 50 บทเรียน (ร้อยละ 100) แสดงให้เห็นว่าส่วนของบทเรียนนี้มีความสำคัญมากที่สุดทุกบทเรียนจำเป็นต้องมีและไม่สามารถขาดส่วนของบทเรียนนี้ได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการฝึกปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนภาษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ได้รับการเรียนรู้จากการนำเสนอเนื้อหาของบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบที่ถูกต้องของภาษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้น ๆ

ประเด็นที่สอง แม้ในผลการศึกษานี้ได้กำหนดสถานภาพของส่วนของบทเรียนส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ เป็นส่วนของบทเรียนเสริม กล่าวคือ เป็นส่วนของบทเรียนเสริมที่มีความจำเป็นน้อยหรืออาจจะมีหรือไม่ก็ได้ในโครงสร้างของบทเรียน แต่อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาพบค่าความถี่ที่ปรากฏในบทเรียนจำนวน 27 บทเรียน (ร้อยละ 54) มีความใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่าเป็นส่วนของบทเรียนหลัก คือ ค่าความถี่ที่ปรากฏต้องพบบ่อยจำนวน 30 ขึ้นไป ($\geq$ ร้อยละ 60) ประกอบกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนหลักภาษาและไวยากรณ์ว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหน้าที่ทางการสื่อสารและทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารจนสำเร็จตามเป้าหมายได้ (Brown, 2007: p. 219) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ของโครงสร้างบทเรียนนี้สามารถจัดให้เป็นส่วนของบทเรียนหลักที่จำเป็นต้องมีในบทเรียนได้

ประเด็นที่สาม ส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1: การอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์ ขั้นตอนที่ 2: การอธิบายการใช้ภาษาและ/หรือไวยากรณ์ และขั้นตอนที่ 3: การอธิบายหน้าที่ของภาษาและ/หรือไวยากรณ์ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเนื้อหาของบทเรียนในตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องการสนับสนุนหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการแสดงข้อมูลภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนของส่วนของบทเรียนนี้ด้วยการอธิบายทั้งรูปภาษา การใช้ภาษาและหน้าที่ของภาษา สอดคล้องกับคำแนะนำของอีวานส์และจอห์น (Dudley-Evans and St.John, 1998: 75) ที่กล่าวว่า ความรู้ความเข้าใจในภาษาและไวยากรณ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการใช้ภาษาในการ

สื่อสารตามความต้องการด้านวิชาชีพของผู้เรียน ดังนั้น ในการสอนภาษาและไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษ เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะจึงต้องสอนให้เข้าใจถึงรูป การใช้และหน้าที่ของภาษาและไวยากรณ์ในบริบทที่เกี่ยวข้องตามความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ ในขั้นตอนที่ 1: การอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์สามารถแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การอธิบายแบบนิรนัยและการอธิบายแบบอุปนัย ซึ่งผู้วิจัยได้สำรวจคลังข้อมูลพบว่า เนื้อหาของบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้วิธีการอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์แบบนิรนัยมากกว่าแบบอุปนัย ดังนั้นจึงสามารถอธิบายได้ว่าผู้เขียนนิยมอธิบายรูปภาษาและ/หรือไวยากรณ์ที่ใช้ในบทเรียนด้วยวิธีการอธิบายแบบนิรนัย ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้เขียนตำราเรียนใช้สนับสนุนให้หน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารในส่วนของบทเรียนที่ 3: การอธิบายภาษาและ/หรือไวยากรณ์ให้บรรลุผลได้

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวซึ่งเป็นวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะนั้นนอกจากต้องเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องได้ (Strevens, 1988; Hutchinson and Waters, 1989; Johns and Dudley-Evans, 2000) แล้ว เนื้อหาของบทเรียนจึงต้องมีการกำหนดหัวข้อ เนื้อหา แบบฝึกหัดและกิจกรรมให้อยู่ในขอบเขตความต้องการและสถานการณ์การใช้ภาษาด้านการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการฝึกทักษะเฉพาะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวได้ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะภาษาเพื่อการสื่อสารผ่านการปฏิสัมพันธ์ตามขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Nunan, 1991: pp. 8-9 และ Richards, 2006: p. 8) ดังนั้นเนื้อหาของบทเรียนควรมีโครงสร้างของบทเรียนที่มีองค์ประกอบครอบคลุมเนื้อหาและขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลของการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สอน ผู้เรียนและผู้สนใจที่สามารถนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงหรือสร้างตำราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวหรือรายวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนภาษาในระดับอุดมศึกษาไทยต่อไป ทั้งนี้หากมีการศึกษาผลของการใช้บทเรียนที่มีลักษณะนี้ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความพึงพอใจหรือทัศนคติของผู้เรียนอย่างไรนั้น อาจส่งผลให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิรภรณ์ วสุวัต มั่นเศรษฐวิทย์. (2547). *การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สำหรับเด็กปฐมวัย ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส)*. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- จักรพรรดิ คงนะ. (2550). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น สำหรับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหลวงพ่อแหลมวัดตาก้องอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์ภรณ์ สุวตธิกุล. (2546). *การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม : ปัจจัยเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว*. สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต.
- ยุพาพร คูวนเบิร์ก. (2554). *การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้น ปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพชุมแพ จังหวัดขอนแก่น*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- วิสาข์ จิตวิตร. (2543). *การสอนอ่านภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สุภาวดี วรรณทกิจ. (2549). *การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยใช้การเรียนรู้แบบมุ่งปฏิบัติงาน*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Brown, Douglas. H. (2007). *Principle of Language Learning and Teaching*. (5th ed.). New York: Longman
- Dudley-Evans, A. and St.John, M. J. (1998). *Developments in English for specific purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Flowerdew, J. (2013). *Discourse in English language education*. Milton Park, Abingdon, Oxon ; New York : Routledge.
- Hammond J. and Derewianka. B. (2001). Genre. In R. Carter and D. Nunan (Eds.). *The Cambridge guide to teaching English to speakers of other language* Cambridge University Press. 186-193.
- Hutchison, T. and A. Waters. (1996). *English for specific purposes: A learning-centred approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hyon S. (1996). *Genre in Three Traditions: Implication for ESL*. TESOL Quarterly.30 (4). pp. 693-722.

- Jack C. Richards. (2006) *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kanoksilapatham, B (2005). *Rhetorical structure of biochemistry research articles*. English for Specific Purposes, 24, pp. 269-292.
- Mohammad Ali Salmani Nodoushan. (2012). *A Structural Move Analysis of Discussion Sub-genre in Applied Linguistics*. International Journal of Language Studies(IJLS), 6 (1), pp. 1-30.
- Nunan, D. (1991) *Language teaching methodology: a textbook for teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nunan, D. (1993). *Task-based syllabus design: selecting, grading and sequencing tasks*. In G. Crookes and S.M. Gass (Eds.). *Tasks in a Pedagogical Context*. Cleveland, UK: Multilingual Matters. pp. 55-66.
- Strevens, P. (1988) *ESP after twenty years: a re-appraisal*. Singapore: SEAMEO Regional Language Center.
- Swales, J.M. (1990). *Genre Analysis: English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Swales, J. M. (2004). *Research genres: Exploration and applications*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wirada Amnuai and Anchalee Wannaruk. (2013). *Investigating Move Structure of English Applied Linguistics Research*. International and Thai Journals. English Language Teaching, 6 (2). pp. 1-13.